

4. (क) ऐतिहासिक भौतिकवाद के प्रमुख सिद्धांत क्या हैं ?
10
- (ख) कार्ल मार्क्स के समकालीन समाज के विचारों के महत्व पर
चर्चा करें। 10

भाग—ग

5. शक्ति और अधिकरण में अंतर कीजिए। तर्कसंगत-कानूनी
अधिकरण का वर्णन करें। 20
6. प्रतिवादिक नैतिकता और पूंजीवाद की आत्मा पर वेबर के
दावों को स्पष्ट करें। 20

भाग—घ

7. "समाजशास्त्र, सामाजिक तथ्यों का अध्ययन है।" चर्चा
कीजिए। 20
8. दुर्खिम के आत्महत्या के सिद्धांत और शिक्षा पर उनके विचारों
की चर्चा कीजिए। 20

Exam. Code : 103205

Subject Code : 1208

B.A./B.Sc. 5th Semester

SOCIOLOGY

(Social Thought)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :—Attempt **FIVE** questions in all, selecting at least **ONE** question from each section. The **fifth** question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. Elucidate Comte's Positivism. 20
2. "Society evolves from simple form to complex one".
Discuss Spencer's point of view. 20

SECTION—B

3. Critically analyse Marx's concept of class and class struggle.
20
4. (a) What are the major tenets of Historical Materialism ?
10
- (b) Discuss the significance of Karl Marx's ideas to
contemporary society. 10

SECTION—C

5. Distinguish between Power and Authority. Describe Rational-Legal Authority. 20
6. Elucidate Weber's Thesis on Protestant Ethics and Spirit of Capitalism. 20

SECTION—D

7. "Sociology is a study of Social Facts". Discuss. 20
8. Discuss Durkheim's theory of suicide and his views on education. 20

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਆਗਸਟ ਕਾਮਟੇ ਦੇ ਪੋਜ਼ੀਟੀਵਿਜ਼ਮ (Positivism) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 20
2. “ਸਮਾਜ ਸਧਾਰਨ ਰੂਪ ਤੋਂ ਜਟਿਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਰਤਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ”। ਸਪੈਨਸਰ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20

ਭਾਗ—ਅ

3. ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਵਰਨ ਅਤੇ ਵਰਨ ਦਵੰਦ ਦਾ ਸੰਕਲਪਣਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ। 20
4. (ੳ) ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੌਤਿਕਵਾਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੱਤ ਕੀ ਹਨ ? 10
(ਅ) ਸਮਕਾਲੀਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ—ੲ

5. ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਤਰਕਿਕ-ਸੱਤਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 20
6. ਪ੍ਰੋਟੈਸਟੈਂਟ ਭੌਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਉਪਰ ਵੇਬਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 20

ਭਾਗ—ਸ

7. “ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਸਮਾਜਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਾ ਹੈ”। ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20
8. ਦੁਰਖੀਮ ਦੇ ‘ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਥਿਊਰੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ’ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰत्यੇਕ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰਤੇ ਹੁਏ, ਕੁਲ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪਾਂਚਵਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੀ ਭੀ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਆ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ। ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹੈ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਕਾਮਟੇ ਕੇ ਪ੍ਰਤਯਕਸ਼ਵਾਦ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ। 20
2. “ਸਮਾਜ ਸਰਲ ਰੂਪ ਸੇ ਜਟਿਲ ਰੂਪ ਮੇਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ।” ਸਪੈਨਸਰ ਕੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕੀਯੋ। 20

ਭਾਗ—ਖ

3. ਮਾਰਕਸ ਕੀ ਵਰਗ ਔਰ ਵਰਗ ਸੰਬੰਧ ਕੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਕਾ ਸਮਾਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ। 20